

פרפראות בפרשת השבוע ובהלכה פ' ואתחנן ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק בעל פרדס יהודה

~ ומאוצר מתנת חנם חננו ~

וְאֶתְחַנֵּן אֵל ה' בְּעַת הַהוּא לְאָמֹר: (ג כג) הנה כל המפרשים הקשו דלכאורה לאמר הוא מיותר? דלא מצינו כאן דיבור אל כלל ישראל, רק תפילת משה רבינו ע"ה להקב"ה? ונקדים בדברי רש"י הק' בד"ה ואתחנן וז"ל: אינן חנונו' בכל מקום אלא לשון מתנת חנם, אע"פ שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים אין מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם, עכ"ל הק'. (ומקורו בספרי פר' כו) ובזה יובן מהו "לאמר" דהיינו דמשה רבינו גדול האומה ואין לנו גדול כמוהו, אע"פ דהסביר נותנת דהוא בוודאי יכול לבקש בזכות עצמו, מ"מ בחר לבקש כמתנת חנם ולא בזכות עצמו, וכדברי רש"י הק' הנ"ל, וזה כוונת הפסוק באמרו "לאמר" דמשה רבינו ע"ה ביקש ללמד את בני' דבר גדול זה דצריכים לבקש אך מתנת חנם ולא לתלות בזכות עצמם, וע"ז אמר לו ה' (שם פס' כו) "ויאמר ה' אלי רב לך", ופירש"י הק' בשם הספרי הנ"ל וז"ל הק': רב לך הרבה מזה שמור לך רב טוב הצפון לך עכ"ל הק', דהיינו דאמר הקב"ה למשה דדבר זה, שלימד את בני ישראל לבקש רק עבור מתנת חנם דבר זה עצמו יחשב לו לזכות גדול (הצפון לו לעתיד לבוא) ובזה יובן המשך הפסוק הנ"ל, "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" היינו שילמד את בני ישראל קשת שלא יתפללו בעבור "דבר זה" והדומה לו אלא בעבור מתנת חנם, וכנ"ל, והשי"ת ישמע תפילתינו בזכות הצדיקים ויחננו וינחמנו מאוצר מתנת חנם במהרה אמנן ואך פרי תבואה להרה"ק המפור' מליסקא זיע"א)

~ מי מושל בי צדיק ~

וַיֹּאמֶר ה' אֵלֵי רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דְּבַר אֵלֵי עוֹד בְּדָבָר הַזֶּה: (דברים ג כב) יתבאר על מי מה ששמעתי מפה קדשו של הרה"ק מוהר"ר שר שלום, הרב ר' שלום מבעלזא זיע"א, דפירש בפסוק זה: דהנה משה רבינו ע"ה ידע דיש עליו שבועה שלא יכנס לארץ הקודש, וא"כ מה ראה לנכון להתפלל על דבר זה כלל? אלא דמכיון שראה משה רבינו שהקב"ה התיר שבועתו כאשר יתרו לא רצה שילך למצרים, מזה הסיק שהקב"ה יכול לבטל השבועה, וא"כ גם הוא ביקש שהקב"ה יתיר כאן שבועתו ויתירוהו ויכניסוהו לארץ הקודש!! וע"ז אמר לו הקב"ה "רב לך" היינו מכיון שאני {הקב"ה} גדול ממך אם כן אני יכול לבטל שבועה שיתרו עשה לך אבל שבועה שאני נשבעתי מכיון שיצא מאת השי"ת האיך יתבטל? והוסיף לו השי"ת בזה, ואם תפציר בי כדברי אומרים וצדיק מושל ביראת אלוקים מי מושל בי "צדיק" ואז על ידי הפצרת משה השי"ת כביכול יצטרך לשמוע לו על זה ביקש ממנו השי"ת "אל תוסיף דבר אלי" שלא ימשיך להפציר בענין זה, ואכן משה רבינו ע"ה כשראה שזה רצון השי"ת, הפסיק מלהפציר זיע"א (בני יוסף לר' יוסף בנימין רייך העליטש)

~ חנוך לנער ע"פ דרכו ~

וְאֶת־בְּנֵיהֶם יִלְמְדוּן וְתַקְרְבוּן וְתַעֲמְדוּן תַּחַת הַהָר: (ד יא) והנה במושכל ראשון צריך ביאור? מה ענין ואת בנייהם ילמדון לפסוק הבא ותקרבון ותעמדון? ונקדים בזה בדברי הגמ' (שבת דף פח ע"א)

על פסוק וְיִתְיַצְבוּ בְּתַחְתֵּית הַהָר: (שמות יט יח) מלמד שְׁכַפָּה הַקָּב"ה עליהם אֶת הָהָר כְּגִיגִית וְאָמַר לָהֶם אִם אַתֶּם מִקְבְּלֵין הַתּוֹרָה מוֹטֵב וְאִם לֹא שֵׁם תֵּהֵא קְבוּרַתְכֶם. עכ"ל הגמ', ויעויין בתוס' שם (ד"ה כפה) דהקשה דלכאורה מאחר שכלל ישראל אמרו "נעשה ונשמע" א"כ מרצונם הפרטי רצו לקבל התורה וא"כ צריך להבין מדוע הצריכו לכפות עליהם ההר כגיגית?? ויעויין בתוס' שם מה שתירץ!! ועל כל פנים לפי קושיא הנ"ל יתורץ קושייתנו וקושיית התוס', דמכיון דאה"נ דהם קיבלו התורה מרצון ובעבור עצמם לא הוצרכו לכפות ההר כגיגית, אבל עבור הבנים למשך כל הדורות הבאים שהם מחויבים בחינוכם והם לא אמרו נעשה ונשמע, עבורם היו צריכים לכפות ההר כגיגית, שיקבלו התורה, והיינו שידעו שחובה מוטלת עליהם לחנך ילדיהם בכל המצבים לתורה, וחובה זו מוטלת על האב לחנך הילדים, וידוע הכלל ד"חנוך לנער ע"פ דרכו", בשפתו ובלשונו ובכוחו (ולא שיקח האב דרכו שלו "ויכריח" כן לבנו) והשי"ת יזכנו לראות בנים ובני בנים הולכים בדרך המסורה מתוך אהבה לתורה ולהשי"ת. (הרי בשמים להרב גינו מבודאפעסט)

~ פינת ההלכה ~

נוסח קְרַנַת אֲשֶׁר יָצָא: מְלוּלִים מְלוּלִים בַּגְּמָרָא (ברכות דף ס' ע"ב) בְּרוּךְ אֲשֶׁר יָצָא אֶת הָאָדָם בְּהַכְמָה, וְבָרָא בּוֹ נְקָבִים נְקָבִים, חֲלָלִים חֲלָלִים" וכו'. יעו"ש עוד, והנה הטור כתב (או"ח סי' ו') וז"ל: לא יאמר חללים חללים ורמז יש בדבר "חלולים חלולים" {עם וא"ו} עולה רמ"ח, כמנין אברי האדם, והביאום הבי"י והשו"ע והמג"א והט"ז, ולכאורה בגמ' הנ"ל מצינו חֲלָלִים חֲלָלִים {בלי וא"ו} וע"ז מתרץ הב"ח כאן בפשיטות, דגירסת הר"ף והרא"ש והרמב"ם בגמרא היא, "חלולים חלולים" {עם וא"ו} והילכך אומר הב"ח דטעות המדפיס הוא בכאן, וגם בגמרא כאן צריך לגרוס "חלולים חלולים" {עם וא"ו}, ועלה במחשבתי לומר דראייה מוכחת דכן היא הגירסא, דבגמ' שלנו (ברכות דף כ"ד ע"ב) מצינו: ואומר רבש"ע יצרתנו נקבים נקבים חלולים חלולים גלוי וידוע לפניך... עכ"ל הגמ' לענינינו, ואם כן נביא ראייה דלכאורה הגירסא בגמ' היתה כבר "חלולים חלולים" {עם וא"ו} וכתירוך הב"ח ומכיון דעסקינן בלשון הגמ' שם נוסף דבלשון הגמ' שם מצינו "גלוי וידוע לפניך" והילכך יש הנוהגים בברכת אֲשֶׁר יָצָא לומר "גלוי וידוע לפניך" אבל יש פוסקים שכתבו לומר "גלוי וידוע לפני כסא כבודך" ה"אבודרהם" בביאור ברכה זו כותב וז"ל: "ואמר לפני כסא כבודך ולא אמר לפניך, כמו שרגיל לומר בשאר מקומות, לפי שהוא רומז כי מקום הנפשות הוא לפני כסא כבודו" עכ"ל הק' לענינינו, רוב העולם אומרים לפני כסא כבודך כ"ף רפוי, אבל מצינו בסידור של ר' יעקב עמדין לומר לפני "פסא כבודך", בכ"ף דגוש וכן הביא הפרי מגדים (א"א סי' ז' סק"א) וכן המנהג בסטאלין קארלין ובשאר מקומות ונהרא ונהרא ופשטיה והשי"ת יזכינו שיתגלה כבוד מלכותו במהרה (שמח זבולון תשע"ט)

~ מדור חדש ~ אוצר ידיעות על גדולי ישראל ותולדותם ?

עצי אלמוגים על שולחן ערוך אורח חיים

הספר עצי אלמוגים נכתב על שו"ע או"ח, וכולל בתוכו גם על עניני נטילת ידיים ועירובי חצירות, והוסיף עליהם בעניני שניות לעריות במס' יבמות, כאשר המחבר מביא כל הגמרות בבלי וירושלמי, וכל הפוסקים עד להלכה למעשה, בבקיאיות עצומה, המחבר הוא ר' נח חיים צבי (הנקרא חיים הערש) בנו של הגאון ר' אברהם מאיר ברלין, שהוא היה בנו של הגאון ר' שמואל זאנוויל מהלברשטאט, ר' חיים הערש הנ"ל נולד בשנת תצ"ד, הוא היה רב בפירודא, מגנצא, ומיינץ, הוא מזכיר בספרו לשבח, את ישיבתו שפתח ואשר שם עוסקים בתורה מאות בחורים, הספר עצי

אלמוגים נדפס בחייו בשנת תקל"ט בחייו בפירודא, כמו כן הדפיס בחייו (פירודא תק"ן) ספר עצי ארזים על שו"ע אבן העזר [מעניין לציין שבשנת תקל"ט כשהדפיס ספרו עצי אלמוגים לא מופיע שמו נח, אלא רק חיים צבי, ואילו בשנת תק"ן בספרו עצי ארזים מופיע גם שמו נח, ונקרא נח חיים צבי], (בשנת תשע"א הודפס שוב ספרו בכלילת יופי בשני כרכים מהודרים) תלמידו הידוע ר' שמשון וואלף היידנהיים, הדפיס ספרו "מעייני החכמה", והוא ביאור מקיף מן הש"ס על תרי"ג מצוות, אשר שם רואים רב חיליה באורייתא, כמו כן נשאר לנו לברכה, הגהותיו על מסכת שבועות, וכך פירוש על המחזור של תלמידו הרוו"ה, (ר' וואלף היידנהיים) נלב"ע ביום ג' אדר ב' שנת תקס"ב זיע"א. (שמה זבולון תשע"ט)

מדור העובדות

קיבלו ישועה ע"י סיפורי צדיקים

גדול אשר השתכר כהוגן ובתוך שכרותו נזכר בהמסור הזה ובכל אשר עשה ועשה מעשה להלכה, ולקח פמוט מכסף קשה וגדול, והלך בשכרותו לבית אותו מסור, ונתן לו מהלומה אדירה בראשו והשכיבו וד"ל, וסיים הרה"ק מסטרעליסק סיפורו, ושאל אותם מדוע זכה הכפרי הפשוט למצוות "ובערת הרע מקירבך", ואתם לא זכיתם לזה ?? ועד כאן מה שסיפר הרה"ק מבעלזא, לכפרי התמים ההוא, ויאמר לו שיעס לחיים ולשלום לביתו, ויצא הכפרי מבית הרה"ק מבעלזא, ויהי כשמוע המקור ברוך מעשה זה, התחיל לפחד מאוד, וירץ להגבאי בחוץ ויספר לו כל הדברים האלה, ויאמר לו אולי הכפרי ילך ויספר עובדא זו לכל בני הכפר והשמועה תעשה לה כנפיים אשר הרה"ק מבעלזא זיע"א בעד לעשות משפט לבר במוסרים, וזה יכול לגרות המלכות עליו ח"ו, ויאמר לו הגבאי, בטוח אני שאם הרה"ק סיפר לו עובדא זו, הכפרי ישכח אותו ולא נרגע רוחו של המקור ברוך מדאנתו לחמיו הרה"ק מבעלזא, וירץ לתחנת הרכבת אשר שם הכפרי, וישאל אותו מה לירידי בבעלזא, ויבכה לו הכפרי את כל הדברים האלו, ויוסיף לו, הייתי אצל הרבי בכאן בבעלזא ולא ענה אותי שום עצה, רק סיפר סיפור דברים בעלמא ממה שעשה הרה"ק מסטרעליסק בכפר אחד ומה זה נוגע אלי, מה שעשה הרבי מסטרעליסק, אני צריך לדעת מה לעשות עם המסור שלנו בהכפר, וישמח המקור ברוך לגדול תמימותו של הכפרי הנ"ל, סוף מעשה דהמקור ברוך התעניין מה עלה עם הכפר הנ"ל, ושמע אשר בעת שהרה"ק מבעלזא סיפר עובדא זו באותו העת ממש נפל אותו המסור של הכפר מן העגלה שנסע בו, וקיבל מהלומה קשה אשר גם השכיבו לנצח נצחים, ונתבער הרע מישראל, ולאותו הכפר הייתה הרווחה וישועה,

הרה"ק ר' ברוך הגר זיע"א, (לימים האדמו"ר מסערט וויניץ וצוקל) היה בזיו"ר חתן הרה"ק ר' ישכר דוב מבעלזא זיע"א, הוא סיפר את אשר ראה במו עינו ומעשה שהיה כך היה:

באחד הפעמים הגיע יהודי כפרי תמים, אל הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זיע"א והמקור ברוך היה נוכח שם בשעת מעשה, וראה האיך הכפרי התאנה ובכה על המסור של הכפר ההוא העושה להם צרות על ידי מלשינות תמידין כסדרן, וכבר כמה משפחות הושיבוהו על ידי מסירתו במאסר, ויתחנן על נפשו ועל נפשות בני הכפר להינצל מן המסור ההוא, כשמוע הרה"ק מבעלזא דברים אלו, שאל את הכפרי אם בני הכפר עשו כבר משהו בנידון זה, וענה הכפרי בכאב לב שכבר ישבו שעות ארוכות אספות, והנה לאחרונה ניסו לשלוח אליו משלחת ולהתחנן לו שיפסיק מדרכיו אלו וירחם על אחיו היהודים, ולא רק שלא עלתה בידם, אלא זה המסור הגביר ועמו והבטיח להוסיף ברשעותו כהנה וכהנה, והם אנא הם באים, כשמוע הרה"ק מבעלזא דברים אלו, ראו על פניו שמושטמים בעליונים, ולאחר כמה דקות פנה לכפרי ואמר לו, אספר לך מעשה שהיה עם הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זיע"א: אשר פעם אחד באו אליו חסידים ואנשי מעשה מופלגים על ש"ק, והנה הרה"ק לא פנה אליהם כלל בכל אותה השבת, והיה נראה כמו שלא באו בצל קורתו, ויהיה כחלוף השבת, עלו החסידים אל ביתו נאווה קודש וישאלו על הדבר הזה לאמר מה ראה הצדיק עליהם שלא רצה לקרובם כלל, וע"ז ענה להם הצדיק, אשר בכפר שלהם היה מסור רשע שסבלו ממנו מאוד, אשר בכל עת מצוא העליל עליהם בעלילות נוראות, ופעם אחת בשמחת תורה בזמן שרקדו כולם ליד הספר תורה והיו משתכרין כהמנהג שם, והיה שם אחד מבני הכפר תמים

הגליון מוקדש לעי"נ הבחור החשוב יוחנן ע"ה בן יחזקאל בנימין רובי נ"י י' סיון תשע"ט וטוב שם טוב משמן טוב!

הוציא לאור ע"י "עולם הכפרים" מרכז העולמי לספרים שאינם בנמצא ולספרים עתיקים וכתבי יד למכירה

מס' ברכות אמ"ד חותמת הרה"ק מהוסיאטין, חתימת הר" משה קאננער ניסו של הצמח צדיק וגם מכתב ברכת מהסנדלר הר"ר יעקב משה ריבקיב, מכתב הרה"ק ר' מרדכי ובנו ר' אברהם די זוויהעלע רביס וצוקל"ל, תעודה מיט חתימת הרה"צ מטאש וצוקל"ל, אוהב ישראל זיטאמיר דפוס ראשון, אוצר הרבנים 1000 יאר רבנים, אור זרוע נדפס זיטאמיר מצב מפואר, איסור והיתר פראג עם חתימת הר" עזריאל הידסהיימער, מכתב הרה"ק ר' ישראל מהוסיאטין, דרשת הבן איש חי 19 דף עם הרבה קמיעות בפנים, הגדה בית חורין תק"ע עם המפה שצריך תיקון, חומש היכל הברכה דפוס שני, חומש עם פירוש שם אפרים ותוצאות חיים משערנאוויץ תרי"א, חכמי ישראל באמריקא עם דור דורשיו בן ציון אייונשטאט נוי" תרס"ג, טור חו"מ תרי"ם שייך להר" אשר אנשיל ממשעננער והנהגות, ישיבות הונגריה פוקס עם תמונות ב' חלקים, מגן אברהם פון טריסק מיט דעם ברכה און א זעלמענע שיינע מצב באלאנגט צו הרה"ק ר' אליעזר פרענקל פון גראדזיסק, יש עוד אלפי ספרים ומכתבים למכירה

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ T 718 - 438 - 8414 ~ F 718 - 633 - 5500 Store Hours are 11-7:30 Fri till 1:30, To receive pardes: send to - pardesyehuda1@gmail.com WWW.SEFORIMWORLD.COM אלפי ספרים ומכתבים למכירה